

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

UAB „LEGRA“ UŽSAKYMU PARENGTOS UAB „J.JONYNO ECOFIRMA“ ATASKAITOS DĖL ROKIŠKIO RAJONO JUODYMO DURPIŲ TELKINYJE PLANUOJAMOS VEIKLOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO APTARIMO PROTOKOLAS

2017-01-25 Nr. *A4-4*
Rokiškis

Posėdžio pirmininkė - Milda Račienė, Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vedėja

Posėdžio sekretorė - Renata Avlasaitė, Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vyriausioji specialistė.

Dalyvauja: dalyvių sąrašas pridedamas

Susirinkimas įvyko 2017 m. sausio 11 d. 12:30 val. Rokiškio rajono savivaldybės salėje, Respublikos g. 94, LT-42136, Rokiškis.

SVARSTYTA:

UAB „Legra“ planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) – Rokiškio rajono Juodymo durpių telkinyje planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (toliau – PAV ataskaita).

Milda Račienė, Aplinkos apsaugos agentūros, Poveikio aplinkai vertinimo departamento, Poveikio aplinkai vertinimo ir taršos prevencijos skyriaus vedėja informavo, kad susirinkime bus aptarta UAB „Legra“ užsakymu parengta UAB „J.Jonyno ecofirma“ PAV ataskaita. Atsižvelgiant į tai, kad Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) yra gavusi suinteresuotos visuomenės pastabų/pasiūlymų, Agentūra, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 straipsnio 6 dalimi, pakvietė PAV proceso dalyvius dalyvauti susirinkime suinteresuotos visuomenės pasiūlymams dėl PAV ataskaitos apsvarstyti prieš priimant sprendimą ar teikiant pastabas. PAV ataskaita yra gauta po pastabų ir bus nagrinėjamos, UAB „GJ Magma“ ir Juodupės miestelio gyventojų pastabos/pasiūlymai.

Milda Račienė, paprašė pristatyti kaip buvo įgyvendintas viešinimas PAV ataskaitos.

Jonas Jonynas, UAB „J.Jonyno ecofirma“ direktorius, pristatė, kad Juodupės bendruomenės, UAB „GJ Magma“ ir Ginučio Juozapavičiaus pastabų viešinimo procedūromis buvo gauta daug. Visi raštai registruoti ir įdėti į PAV ataskaitą ir atsakymai išsiųsti registruotu paštu. Buvo registruotos klaidos ir pažeidimų dalį pripažino. Buvo organizuoti keli susirinkimai. Susirinkimas pirmas vyko liepos 25 d. pakartotas rugsėjo 16 d. Apie rugsėjo 16 d. susirinkimą buvo informuota laiku, pagal tvarką. PAV ataskaita paskelbta įmonės UAB „J.Jonyno ecofirma“ internetiniame puslapyje, terminai buvo įvykdyti laiku. Daugiau pastabų/pasiūlymų dėl PAV ataskaitos viešinimo ir susirinkimo nebuvo gauta.

Edvardas Grencius, pasiteiravo ar galutinis PAV ataskaitos variantas su subjektų išvadomis buvo paskelbtas UAB „J.Jonyno ecofirma“ internetiniame puslapyje?

Jonas Jonynas, atsakė, kad paskutinė galutinė PAV ataskaita patalpinta UAB „J.Jonyno ecofirma“ puslapyje ir Agentūros tinklalapyje.

Milda Račienė, pasakė, kad UAB „GJ Magma“ 2016 rugpjūčio 8 d. pateikė pastabas, paprašė jas pristatyti PAV dokumentų rengėjo arba užsakovo, kaip jos buvo atsakytos.

Jonas Jonynas, atsakė, kad visos pastabos buvo atsakytos PAV ataskaitoje, pateiktas pastabų ir pasiūlymų įvertinimas. UAB „GJ Magma“ 2016 rugpjūčio 8 d. rašto Nr. 316 (toliau - UAB „GJ Magma“ raštas) raštui atsakymai buvo pateikti PAV ataskaitoje ir aptarti susirinkimo metu. Pristatyta UAB „GJ Magma“ rašto 1 pastaba. Atsakė, kad kelti klausimai nėra PAV objektas, atsakyta raštu. Šie klausimai yra nagrinėjami teisme. Kelti zondavimo tinklo klausimai ir kt. su dalimi jų negalima sutikti. Geologinės ataskaitos visi duomenys yra apsaugoti 5 metams. Su ataskaita negalėjo susipažinti, dėl to kaltinimai nėra teisingi.

Ginutis Juozapavičius, UAB „GJ Magma“ steigėjas, pasakė, kad PAV ataskaitoje naudojami Lietuvos standartus neatitinkantys matmenys.

Jonas Jonynas, atsakė, kad nėra tokie matavimai naudojami.

Audrius Voveris, UAB „Legra“ atstovas, atsakė, kad PAV ataskaitoje yra naudojami Lietuvos geologijos tarnybos aprobuoti duomenys.

Milda Račienė, atsakė, kad PAV ataskaita buvo Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) suderinta. Ir tai nėra PAV dalykas.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 2 pastabą. Atsakė, kad turėtų nurodyti teisės aktus kokius nurodo savo pastabose. Zalūbiškio durpynui yra tik išduotas leidimas, dėl jo jokių procedūrų nepradėta. Sąryšio nėra tarp PŪV ir Zalūbiškyje planuojamos ūkinės veiklos.

Julius Adamonis, Rokiškio miškų urėdijos atstovas, išdėstė urėdijos poziciją aprašytą VĮ „Rokiškio miškų urėdijos“ 2016-10-11 rašte Nr. B1-718. Pasakė, kad Rokiškio miškų urėdija nepritaria planuojamai veiklai vadovaudamasi Miškų įstatymo 11 str. 1.4 punktu. Pristatė rašte pateiktą pastabą bei LGT pažymose nurodoma, kad Rokiškio rajone yra 2 detalieji išvalgyti durpių telkiniai (Zalūbiškio ir Minkūnų (Paūdris)) ne miško žemėje. Pažymėjo, kad galimai buvo netiksliai LGT užklausta, kokios informacijos reikalaujama pateikti. Mano kol yra ne miško žemėje durpynų, neturėtų būti miško žemėje pradėti eksploatuoti telkiniai.

Valdas Pipikas, UAB „Legra“ direktorius ir Pandėlio gyventojų atstovas, atsakė, kad Minkūnų telkinio dalis yra draustinyje, o kita dalis užtvenkta, dėl to neįmanoma jo eksploatuoti. Zalūbiškis bus eksploatuojamas, nes leidimas yra išduotas UAB „Legra“, bet dar nėra projektų. Todėl nebelieka ne miško žemėje telkinių Rokiškio rajono savivaldybėje.

Julius Adamonis, pasakė, kad Rokiškio miškų urėdija kreipėsi į LGT, dėl durpynų esamų Rokiškio rajono savivaldybėje. 2008-07-31 buvo pateiktas sąrašas LGT durpynų esamų Rokiškio rajono savivaldybėje. Urėdijos žiniomis 11 iš jų veikla nėra vykdoma, ir jie yra ne miško žemėje. 2016-10-05 kreipėsi pakartotinai į LGT kiek yra durpynų Rokiškio rajono savivaldybėje. Atsakė, kad neturi LGT miškų ribų išsidėstymo, dėl to negali pateikti informacijos apie durpynus ne miško žemėje.

Valdas Pipikas, pažymėjo, kad gali būti 11 durpynų išbraukta, nes Zalūbiškis būtų irgi išbrauktas, jei nebūtų pradėtos procedūros jo įsisavinimui.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 3 pastabą. Atsakė į ją, perskaitydamas UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4, atsakymą 3.

Ginutis Juozapavičius, paklausė dėl sausinimo sistemos aprašymo PAV ataskaitoje.

Valdas Stankevičius, UAB „J.Jonyno ecofirma“ geologas, atsakė kad sausinimo klausimai buvo pateikti PAV ataskaitoje ir UAB „GJ Magma“ 2016 m. gruodžio 20 d. rašte. Pristatė sausinimo sistemą.

Valdas Pipikas, papildė, kad žemės gelmių projektavimo metu bus galima numatyti įrengti siurbles, kurios nėra dabar suplanuotos.

Ginutis Juozapavičius, pakomentavo, kad PAV ataskaitoje turi būti numatyti visi griovių gilinimo darbai planuojami už planuojamo eksploatuoti ploto. Gravitaciniu būdu sausinamas durpynas, nebus

pilnai išeksplatuotas. Todėl jo nuomone, planuojant naujas technologijas pvz. siurblinės įrengimą, reiktų naujų PAV procedūrų.

Vyko diskusija aptariant durpynų sausinimo metodus.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 4 pastabą. Atsakė į ją, pristatydamas UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4, atsakymą 4.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 6 pastabą. Atsakė į ją, pristatydamas UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4, atsakymą 6-7.

Edvardas Grencius, papildė klausimu, nes jo nuomone skaičiavimai yra netikslūs ir netinkamai paskaičiuoti. Skaičiavimai triukšmo yra netikslūs, kadangi duomenys kai kur pateikti žymiai mažesni, ar lygūs foniniam dydžiui.

Vyko diskusija dėl panaudotų triukšmo dydžių, jų pateikimo ir skaičiavimų.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 8-9 pastabas. Atsakė į jas, pristatydamas UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4, atsakymą 8-9.

Marius Karlonas, Lietuvos ornitologų draugijos (toliau - LOD) narys, pateikė komentarą, kad beveik visą teritoriją užima Europinės svarbos buveinės. LOD savo poziciją yra išreiškusi raštuose.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 11 pastabą.

Edvardas Grencius, pacitavo UAB J.Jonyno ecofirma“ programos svarstymo protokolo dalį. Kur buvo minima apie degalų atvežimą bakeliuose.

Jonas Jonynas, pasakė, kad PAV ataskaitoje tokia informacija nėra pateikta.

Milda Račienė, atsakė, kad tai nėra esminiai PAV dalykai. Taip pat tai, koku būdu bus pristatomas kuras technikai, nėra laikytina reikšminu technologiniu pakeitimu.

Jonas Jonynas, pristatė UAB „GJ Magma“ rašto 12 pastabą. Atsakė į ją, pristatydamas UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4, atsakymą 12.

Atkreipė dėmesį, kad UAB „GJ Magma“ 2016-12-20 rašte Nr. 488 pateikti klausimai, analogiškai atsakyti anksčiau, pristatant atsakymus į kitus raštus šio posėdžio metu.

Ginutis Juozapavičius, uždavė klausimą dėl nuvedamųjų griovių, kiek bus ir kaip jie bus gilinami. Taip pat kaip gravitaciniu būdu sausinant bus užtikrintas pilnas durpyno įsisavinimas.

Vyko diskusija dėl durpyno sausinimo skaičiavimų, nuolydžių ir kt.

Juodupės visuomenės atstovas pateikė klausimus dėl planuojamos naudoti technikos PŪV metu.

Valdas Pipikas pažymėjo, kad įvardinta technika ir šiuo metu sėkmingai naudojama durpynuose.

Vyko diskusija dėl šiuo metu durpynuose naudojamos technikos, jų charakteristikų ir kt.

NUTARTA:

1. Agentūra, atsakys į UAB „Legra“ pateiktas pastabas raštu;
2. Agentūra, savo ruožtu teiks pastabas arba priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių.

PRIDEDAMA:

1. Dalyvių sąrašas;
2. VĮ „Rokiškio miškų urėdija“ 2016-10-11 rašto Nr. B1-718 kopija, 1 lapas;
3. UAB „J.Jonyno ecofirma“ 2016-10-21 rašto Nr. 16-10-02/4 kopija, 7 lapai;
4. UAB „GJ Magma“ 2016-08-08 rašto Nr. 316 kopija, 5 lapai;
5. UAB „GJ Magma“ 2016-11-08 rašto Nr. 436 kopija, 3 lapai;
6. UAB „GJ Magma“ 2016-12-20 rašto Nr. 488 kopija, 2 lapai.

Posėdžio pirmininkė

Milda Račienė

Protokolo pasirašymo data 2017-01-25

SVARSTYMO DĖL UAB „LEGA“ PLANUJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS POSĖDŽIO DALVIŲ SĄRAŠAS

2017 m. sausio 11 d. laikas 12³⁰ val.
Rokiškis

Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Atstovaujama institucija	Kontaktiniai duomenys (adresas, telefonas, elektroninio pašto adresas)	Parašas
1	Draugas Bitmas	Mgr. inžinierius	Techninio aptašymo paslaugų įmonė	Draugas, Bitmas@ngpt.lt	
2	PRISIMONAITIS	USSS vedlys	UAB "Legea"	Legea. obromsk@legea.lt	
3	Andrius Povonis	Architektas	UAB "Legea"	andrius.povonis@veed.lt	
4	Valdas Pivkūnas	Beveikovo vadovas	UAB "Legea"	Legna@inbox.lt	
5	Jonas Jurgaitis	diroktorius	UAB "Tounguo" apdirbimo ir apvalymo	Jonas.Jurgaitis@tougoo.lt	
6	Valdas Stankevičius	geologas	UAB "Tounguo" apdirbimo ir apvalymo	Stankevičius@tougoo.lt	
7	Rimas Pakernis	geoteknikas	Asoc. Baalijon Vilka	rimas.pakernis@pna.lt	
8	Julius Sidorovicius	uzo. inžinierius	UAB "Rokiskis" uosto valdymas	Sidorovicius@rokiškis.lt	
9	Šviesa Arakaitė - Strabaitis	LR Seimo narė	UAB "Legea"	strabaitis@legea.lt	
10	Tracioponas Reivindas	procedūrinis vadovas	UAB "Legea"	reivindas@legea.lt	
11	Andreas Dacivicius	Mgr. Rezonanso tyrimų specialistas	UAB "Noreta"	andreas.dacivicius@noretas.lt	
12	Simutis Juozapavicius	UAB "S. Magma" steigėjas	UAB "S. Magma"	simutis.juozapavicius@magma.lt	

2016-10-13 A3-9005

LIEPŲ VOKŠTIS	
APLINKOS MINISTRAS	
200 16 m.	11 m.
Nr. 09-12586	

p. N. Kupstaičiui
p. T. Leonovai *kop.*

VALSTYBĖS ĮMONĖ ROKIŠKIO MIŠKŲ URĖDIJA

p. R. Marteckui *kop.*

Valstybės įmonė
Sakališkio 2, LT-42110 Rokiškis

☎ Miškų urėdas (8 458) 7 10 12,
Vyriausiasis buhalteris (8 458) 7 11 40
Tel./faks. (8 458) 7 10 14
El.p.: info@rokmn.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 173235712

R. Šerkšnui
Susipažinti

A. Jus

Aplinkos ministerijai

2016-10-11

Nr. B1-718
2016-10-13

Kopijos:
Generalinei miškų urėdijai prie Aplinkos ministerijos
UAB „GJ Magma“
UAB „Legra“

J. Černienei
Susipažinti
2016-10-13

p.d. Arlauskaitė
2016-11-17

M. Račienei
2016-10-13

DĖL JUODYMO DURPIŲ TELKINIO EKSPLOATAVIMO

Gavę informacijos, kad organizuojamas VĮ Rokiškio miškų urėdijos patikėjimo teise valdomame valstybinės reikšmės miške esančios Juodymo pelkės žemės gelmių naudingųjų iškasenų (durpių) telkinio planuojamo eksploatavimo veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos viešasis svarstymas, informuojame, kad laikydamiesi Miškų įstatymo (Žin., 1994, Nr. 96-1872 su pakeitimais) 11 str. 1 dalies nuostatų, šiuo metu nematome teisinio pagrindo paversti šią valstybinės reikšmės miško žemę kitomis naudmenomis. Miškų urėdija disponuoja informacija, kad Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje yra ir daugiau detaliai ir parengtinai išvalgytų durpių telkinių. Todėl esame įsitikinę, kad šis miško žemėje esantis Juodymo durpių telkinys neatitinka leidimų eksploatuoti žemės gelmių išteklius išdavimo sąlygų.

Miškų įstatymas, nustatydamas miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis išimtinis atvejis, neapibrėžia, kokių detalumu turėtų būti išvalgyti (ar neišvalgyti) savivaldybės teritorijoje esantys naudingųjų iškasenų plotai ne miško žemėje. Todėl vadovaudamiesi Miškų įstatymo 11 str. ir kitomis šio įstatymo nuostatomis nepritariame aukščiau minėto valstybinės reikšmės miško žemėje esančio Juodymo durpių telkinio eksploatavimui. Siekdami suinterasuotiems subjektams nesuteikti preteksto teisėtiems lūkesčiams, šią miškų urėdijos poziciją esame išsakę 2015 metų balandžio 7 d. ir 2015 metų liepos 17 d. raštais Nr. B1-209 ir Nr. B1-484, prieš šiems subjektams pradėdant žemės gelmių tyrimo darbus (raštų kopijos pridedamos).

Prašome šį miškų urėdijos raštą ir miškų urėdijos 2015 m. spalio 6 d. raštą Aplinkos ministerijai Nr. B1-642 „Dėl žemės gelmių naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo“ (rašto kopija pridedama) laikyti oficialia miškų urėdijos pozicija ir naudoti jį visose teisės aktuose numatytose procedūrose siekiant eksploatuoti žemės gelmių telkinių, esančių miško žemėje, išteklius.

PRIDEDAMA:

1. VĮ Rokiškio miškų urėdijos 2015 m. balandžio 7 d. rašto Nr. B1-209 „Dėl planuojamo naudoti Juodymų durpių telkinio dalies ploto derinimo“ kopija, 1 lapas.
2. VĮ Rokiškio miškų urėdijos 2015 m. liepos 17 d. rašto Nr. B1-484 „Dėl žemės gelmių geologinių tyrimų ploto derinimo“ kopija, 1 lapas.
3. VĮ Rokiškio miškų urėdijos 2015 m. spalio 6 d. rašto Nr. B1-642 „Dėl žemės gelmių naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo“ kopija, 2 lapai.

Miškų urėdas

Benjaminas Sakalauskas

Benjaminas Sakalauskas

Originalas paštu nebus siunčiamas

Julius Adamonis, 7 11 08, julius.adamonis@rokmn.lt

UAB "GJ Magma"
Vaidevučio g. 18,
LT-08402 Vilnius

2016-10-21

Nr.: 16-10-02/4

Į: 2016-08-04 d.	Nr. 310
2016-08-08 d.	Nr. 316
2016-08-29 d.	Nr. 341
2016-09-13 d.	Nr. 360
2016-09-13 d.	Nr. 361

DĖL GAUTŲ PASTABŲ UAB „J. JONYNO ECOFIRMA“ PARUOŠTAI „ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITAI“ IR JOS PRISTATYMO SUINTERESUOTAI VISUOMENEI

Susipažinę su UAB „GJ Magma“ 2016-08-04 laiške Nr. 310 „Pastabos UAB „J. Jonyno ecofirma“ Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos pristatymo visuomenei viešo susirinkimo protokolui“, 2016-08-08 laiške Nr. 316 „Pastabos UAB „J. Jonyno ecofirma“ Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai“, 2016-08-29 laiške Nr. 341 „Dėl UAB „J. Jonyno ecofirma“ Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos pristatymo visuomenei“, 2016-09-13 laiške Nr. 360 „Dėl planuojamos pristatyti visuomenei UAB „J. Jonyno ecofirma“ poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos“ bei 2016-09-13 laiške Nr. 361 „Dėl parengtos Juodymo durpių telkinio poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos“ mūsų įmonei pateiktais pasiūlymais, paklausimais ir pastabomis teikiame į juos atsakymus.

Atsakymai į 2016-08-04 d. laiško Nr. 310 pasiūlymus ir pastabas PAV ataskaitos turiniui:

UAB „J. Jonyno ecofirma“ yra pradėjusi naudingųjų iškasenų telkinių naudojimo planų rengimą, taigi greitai laiku juos bus galima matyti ir TPDRIS sistemoje. Be to, planai, anksčiau vadinti telkinių naudojimo projektais, kuriems nėra būtinas žemės sklypų naudojimo paskirties keitimas bei teritorijų specialiųjų planų rengimas šioje sistemoje iki šiol neatsispindėjo. Todėl, nors ši UAB „GJ Magma“ pastaba ir nėra tiksli, o ir nesusijusi su 2016-07-25 Pandėlyje vykusio mūsų įmonės organizuoto susirinkimo, skirto „Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos“ pristatymui visuomenei esme, ateityje prisistadymi Jums pasistengsime pasirinkti **p r e c i z i š k a i** tikslius žodžius ir išsireiškimus.

Jūsų nurodyti netiksliai protokole įvardinti durpynų pavadinimai yra garso įrašo šifravimo klaida, turėta omenyje Zalūbiškio bei Paaudrio (Minkūnų) durpynai. Su šia pastabos dalimi sutinkame, tačiau ji nėra esminė protokolo bendrame kontekste.

UAB „Legra“ 4 metus Širvintų rajone esantį Degutynės durpyną ne nuomavosi, bet vykdė durpių pirkimą pagal pirkimo – pardavimo sutartį, produkciją telkinyje patiems išsikasant, išdžiovinant, parsigabenant į savo įmonę Rupinskų kaime Ignalinos rajone. UAB „Legra“ turi visus tai pagrindžiančius dokumentus.

Atsakymai į 2016-08-08 laiške Nr. 316 išdėstytus pasiūlymus, paklausimus bei pastabas:

1 pastaba. Juodymo durpių telkinys dar 1975 metais Inžinerinių tyrinėjimų instituto buvo detalčiai išžvalgytas. Tai minima tiek mūsų ataskaitoje, tą pripažįsta ir UAB „GJ Magma“. UAB „GJ Magma“ 2016 m. UAB „Nereta“ užsakymu parengtoje „Juodymo durpių telkinyje planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje“ rašoma: „Vertinamas plotas apima 258,71 ha dar 1975 m. detalčiai išžvalgytą Juodymo durpių telkinio plotą“. Nors abi pusės sutinkame, kad 1975 m. žvalgybos darbų ataskaita neišlikusi. Todėl UAB „J. Jonyno ecofirma“ 2015 m. atliko UAB „Legra“ planuojamos naudoti Juodymo telkinio dalies papildomą žvalgybą tikslu surinkti PŪV PAV atlikimui būtiną geologinę informaciją. Papildomos geologinės žvalgybos darbai teisės aktų nustatyta tvarka buvo registruoti Žemės gelmių registro tyrimų dalyje, atlikus tyrimus parengta papildomos žvalgybos darbų ataskaita pateikta Lietuvos geologijos tarnybai prie LR AM žvalgytame plote ištirtų išteklių aprobavimui. 2015-09-25 d. LGT prie LR AM direktoriaus įsakymu Nr. 1-185 papildomos žvalgybos plote mūsų įmonės paskaičiuoti ištekliai aprobuoti ir įrašyti Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalyje. Tai patvirtinantis Žemės gelmių registro išrašas pateiktas PŪV PAV ataskaitoje (2 ir 3 priedai). Todėl UAB „GJ Magma“ teiginiai apie tai, jog „UAB „J. Jonyno ecofirma“ nedisponuoja reikiamo patikimumo duomenimis apie planuojamą naudoti durpių klodą, o, tuo pačiu nėra ir objekto kuriam būtų galima atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūras“ yra niekuo nepagrįsti. Keista, tačiau UAB „GJ Magma“ tuos pačius faktus ar aplinkybes įvairiose situacijose „išverčia“ ir pateikia tiek mums, kaip PŪV PAV ataskaitos rengėjams, tiek ir atsakingai institucijai, siekdamas visiškai priešingų tikslų. Todėl tarp pastabų mūsų įmonės parengtai PŪV PAV ataskaitai labai keista matyti pretenzijas UAB „J. Jonyno ecofirma“ atliktos papildomos telkinio žvalgybos darbų ataskaitai ar darbų kokybei, kai pastabų autoriaus, UAB „GJ Magma“ steigėjo, įmonės parengtoje ataskaitoje teigiama: „*Taip pat būtina pastebėti, kad geologinės žvalgybos procesas nėra PAV proceso sudėtinė dalis*“ („Rokiškio rajono Juodymo durpių telkinyje planuojamos veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita“, I tomas, 11 lapas. UAB „GJ Magma“, 2016 m.). Šią nuomonę G. Juozapavičius J. Jonyno buvo paprašytas patvirtinti ir 2016-08-04 d. Juodupėje Aplinkos apsaugos agentūros organizuoto UAB „GJ Magma“ parengtos UAB „Nereta“ Juodymo durpių telkinyje planuojamos ūkinės veiklos PAV ataskaitos svarstymui su visuomenės atstovais skirto susirinkimo metu. Autorius ir čia patvirtino, jog ši Jo pozicija nepakitusi. Todėl, su šia pozicija neturėdami pagrindo nesutikti, konstatuojame, kad šis PŪV PAV ataskaitos rengėjams teikiamas pasiūlymas nėra susijęs su PŪV PAV objektu, tėra tik priekabiavimas. Juo labiau, kad Lietuvos geologijos tarnyba prie LR AM, kurios kompetencijoje yra Žemės gelmių išteklių aprobavimas, pastabų mūsų atliktiems žvalgybos darbams iki šiol nepareiškė. G. Juozapavičiaus pastaba prieštarauja kompetetingos institucijos vertinimui, o ir jo paties kitur dėstomai pozicijai bei faktui, kad šis durpių telkinys jau 1975 metais buvo detalčiai žvalgytas. 2015 m. papildomos žvalgybos metu surinkta papildoma, PŪV PAV atlikimui pakankama geologinė informacija, todėl ši pastaba atmetama ir į ją atsižvelgta nebus.

2 pastaba. Zalūbiškio durpių telkinio naudojimas – nėra šioje ataskaitoje aptariamos PŪV PAV objektu. Jo eksploatacija niekaip nesusijusi su Juodymo durpių telkinyje planuojama ūkine veikla. Bendra informacija apie šį telkinį PAV ataskaitoje patalpinta, bet ši informacija svarstomai PŪV PAV ataskaitai, jos sprendiniams įtakos ar poveikio neturi. Teiginys „UAB „Legra“ galės keisti miško paskirties žemę Juodymo telkinyje į naudingųjų iškasenų teritoriją, kai baigs eksploatuoti Zalūbiškio telkinio durpių išteklius“ - nepagrįstas. Miškų įstatyme apie tai

nėra kalbama. Priešingu atveju tas pats principas turėtų galioti tiek UAB „Legra“ tiek AB „Rėkyva“.

3 pastaba. Vertintas galimas sausinimo poveikis, t. t. ir Latvijos Respublikos teritorijai. Juostoje pagal valstybinę sieną yra didžiausi pramoninio durpių sluoksnio (atmetamas priedugnis) storiai. Vidutinis pramoninio durpių sluoksnio storis planuojamame naudoti plote pagal Latvijos Respublikos valstybinę sieną 4,2 m. Tam, kad jis būtų pilnai iškastas, gavybos eigoje vandens lygis palaipsniui bus žeminamas atvirais grioviais iki 4,9 m (vandens lygio pažemėjimas nuo esamo gamtinio), užtikrinant priešgaisrinės saugos reikalavimus ir garantuojant, kad gavybos metu šiuose grioviuose pastoviai bus ne mažesnis kaip 0,6 m storio vandens sluoksnis. Skaičiavimams naudota nenuostovios filtracijos formulė. Skaičiavimuose priimtos blogiausios durpių klodo slūgsojimo sąlygos (klodas vienalytis, požeminė mityba nevyksta, infiltracinės mitybos nėra, vandenspara horizontali), kurių dėka klodas jautriausiai reaguoja į sausinimą, būtiną durpių gavybai telkinyje įrengtuose gavybos laukuose. Šiuo atveju sausinimo įtaka būtų jaučiama 165 m atstumu nuo sausinimo griovio vidurio (skerspjūvyje). Poveikis tokiu atstumu būtų jaučiamas išsavinant visiškai sausinimu nepažeistą durpių klodą. Sausinant durpių klodą, slūgsantį aukščiau apibrėžtose sąlygose, gavybos laukų pakraštyje iki 4,9 m, gruntinio vandens depresinės kreivės slūgsojimo gylis 3,0 m atstumu nuo sausinančio griovio vidurio nusistovėtų 3,15 m gylyje, o 52 m atstumu nuo planuojamo įrengti sausinančio griovio vidurio, t. y. ties valstybių siena įrengtu grioviu depresinės kreivės paviršius yra aukščiau (0,726 m, 16 lentelė ataskaitoje) nei pasieniu einančio griovio dugnas – gruntinio vandens depresinės kreivės plėtra „užgęsta“ ties pasieniu einančiu grioviu. Šis griovys dažnai, ypač sausuoju metu periodu, būna sausas. Todėl ir daroma išvada, kad planuojamos ūkinės veiklos hidrodinaminis poveikis kitapus valstybių siena įrengto durpių klodą sausinančio griovio, t. y. Latvijos Respublikos teritorijoje nebus juntamas. Realiai, sausinimu žeminant vandens lygį, mažėja išgaravimas nuo gruntinio vandens paviršiaus bei, atitinkamai, didėja gruntinio vandens infiltracinė mityba – gruntinio vandens atsargos pastoviai pasipildo. Ryšium su tuo, sausinimo įtakos juostos plotis mažėja. Šitai ir yra išdėstyta mūsų įmonės parengtoje Juodymo durpių telkinyje planuojamos ūkinės veiklos PAV ataskaitoje.

4 pastaba. Papildytoje ataskaitoje pateikti teršiančių medžiagų perskaičiavimo koeficientai, kurių dydžiai priklauso nuo naudojamos degalų rūšies, įrangos tipo, amžiaus, konstrukcinių ypatumų. Rengiant ataskaitą, kuriai reiškiate pastabas, skaičiavimuose naudoti koeficientai buvo paimti iš „Teršiančių medžiagų išmetamų į atmosferą iš mašinų su vidaus degimo varikliais, vertinimo metodikos“, kuri patvirtinta Aplinkos ministro 1998-07-13 d. įsakymu Nr.125, turint omenyje planuojamos naudoti įrangos amžių pagal minėtoje vertinimo metodikoje pateiktą amžiaus gradaciją: ekskavatorius Atlas 160LC – 3 – 8 metai; traktorius Fendt 312 – iki 3 metų; traktorius Pisten bully – 10 – 13 metų; traktorius DT 75B – daugiau nei 13 metų.

5 pastaba. Modeliavimui naudoti teršalų išmetimo parametrai yra teisingi. Automobiliai, traktoriai ir kita durpyne dirbanti technika yra mobilūs taršos šaltiniai, neturintys stacionarios vietos bei organizuoto teršalų išmetimo. Tokiais atvejais, kai nėra galimybės nustatyti neorganizuotų taršos šaltinių parametrus, vadovaujamosi „Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ir ataskaitų teikimo taisyklių“ (Žin., 2008, Nr. 82-3282) 24.2.3 ir 24.2.4 punktais ir sąlyginai priimama: taršos šaltinių aukštis – 10 m, jų išėjimo angos skersmuo – 0,5 m, srauto greitis bei temperatūra atitinkamai 3–5 m/s ir 0°C.

6 pastaba. Dulkėtumas (g/s) atliekant durpių transportavimo darbus apskaičiuotas remiantis dulkėtumui įvertinti skirta metodika „Методика расчета выбросов загрязняющих веществ в атмосферу от предприятий по производству строительных материалов“. Pagal metodinius nurodymus „Kelių su žvyruota danga dulkėjimo mažinimas“ paskaičiuotos dulkėtumo reikšmės gautos ženkliai (apie 5 kartus) mažesnės. Todėl PAV ataskaitoje taršos modeliavimui naudotos didesnės dulkėtumo reikšmės.

7 pastaba. Triukšmas buvo vertintas ir modeliuotas vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin., 2011, Nr. 75-3638). Modeliavimui naudotas ES triukšmo direktyvos reikalavimus atitinkantis modelis CadnaA. Kadangi durpyne dirbanti technika yra neorganizuoti triukšmo šaltiniai, modelis turi funkciją tokio tipo neorganizuotus šaltinius vertinti kaip plotinius šaltinius, kuriuose vienu metu dirba ataskaitoje išvardinta technika su kiekvieno mechanizmo skleidžiamu garso slėgiu. Modeliavimo rezultatai rodo ne mechanizmų skleidžiamą triukšmą, kaip teigiama UAB „GJ Magma“ rašte, bet suskaičiuotą triukšmo sklaidą ir prognozuojamą triukšmo lygį durpyno teritorijoje ir jo aplinkoje. PAV ataskaitos 8 priede yra pateikta išsami triukšmo vertinimo ataskaita su detaliais paaiškinimais ir išvadomis.

8 pastaba. Bet kokių atveju Juodymo durpių telkinyje planuojama ūkinė veikla vyks atsižvelgiant į „Bendras gaisrinės saugos taisykles“ ir „Miškų priešgaisrinės saugos taisykles“. Atsižvelgiant į pastabas, PAV ataskaitoje pateiktuose schematizuotuose durpių gavybos laukų įrengimo brėžiniuose pavaizduota priešgaisrinių juostų padėtis, patikslinta trupinių durpių produkcijos kaupų padėtis.

9 pastaba. Jeigu buveinės ataskaitoje būtų aprašomos pagal Valerijaus Rašomavičiaus knygele „Europinės svarbos buveinės Lietuvoje“, tiesiog nurašant tų buveinių su joms būdingomis rūšimis aprašymus – tai šis klausimas pastabų autoriams nebūtų kilęs. Tačiau pelkė buvo detaliosi iširta vienos geriausių šalies pelkių botanikų, prof. habil. dr. Jūratės Balevičienės. Pelkė ir jos buveinės yra įvertintos gerokai detaliau. Detalūs tyrimai yra atlikti pagal standartinę Braun Blanquett (1964) metodiką, kur vertinamos visos rūšys, jų gausumas ir vaidmuo bendrijoje, nurodant kurios rūšys vyrauja, įvertinant jų projekcinį padengimą ir t.t. Neinventorizavus visų pelkėje augančių rūšių, negalima nustatyti tų buveinių variantų - be detalesnės fitocenotinės analizės, negalima įvardinti buveinėse augančių asociacijų. Todėl teiginys, kad pelkės augalija yra aprašyta atsainiai, kaip ir Europinės buveinės, greičiau yra ne ataskaitos kokybės, o jos skaitytojo ar vertintojo išsilavinimo ir supratimo spragos. Darbo „Europinės svarbos buveinės Lietuvoje“ ataskaitos rengėjams pro akis praslydo Juodymo pelkė su europinės svarbos buveinėmis - apie Juodymo pelkė ten nieko neparašyta. Jei teritorija būtų buvusi aprašyta, tai šitai mūsų ataskaitoje būtų pacituota. Lyginant mūsų atliktus tyrimus su latvių eksperto ataskaitos dalimi reikia pasakyti, kad pirmieji atlikti gerokai detaliau nei latvių eksperto. Šią pastabą tyrimų dalies autorius atmetė ir esant oponentų norui ateityje šia tema diskutuoti ar pasimokyti fitocenologijos, siūlo su juo susisiekti.

10 pastaba. Pasiūlyme nurodyta, kad šiuo metu peri vištvanagis, o reiktų patikrinti ar neperi juodasis gandrai. Šio neapsižiūrėjimo nevertėtų sureikšminti. O pats pasiūlymas yra nelabai realus. Kad įsitikintum reikia pastoviai važiuoti ir tikrinti lizdą. Pasiūlymas praktiškai neįgyvendinamas, norint pilnai įvertinti šią situaciją – turi būti atliekamas monitoringas: tyrimai vykdomi kelerius metus. Įvertinti daugiametę informaciją įmanoma tik tada, kai ji publikuojama spaudoje, internete ir iš ten ją galima susirinkti. Tačiau jei ji vertinimo rašymo metu nėra

publikuota - nėra ką ir cituoti.

Nereiktų turėti iliuzijų dėl vištvanagio ar juodojo gandro perėjimo garantijų. Jei PŪV teritorijoje numatomomis apimtimis bus vykdoma durpių gavyba, kad ir kaip bus bandoma aplenkti minėtų paukščių lizdus ir jų apsaugos juostas – nei gandas nei vištvanagis technikos ir žmonių kasmet ir reguliariai keliamo triukšmo ir judėjimo netoleruos. Vištvanagis nėra tas paukštis, kuriam būdinga aukštapelkių aplinka kaip, kad Juodymo durpyne. Buveinių vištvanagių perėjimui Lietuvoje netrūksta, jis gali persikelti ir į gretimus miškus.

Kaltinimus atsainiu vertinimu pateikusi oponuojanti pusė savo darbe pati pateikia tik paprastą duomenų sancaupą ir ne daugiau. Oponentų darbe neatlikta jokia ekologinė analizė, netirtas atskirų rūšių jautrumas tiems darbams, kurie planuojami, kokios bus tų darbų pasekmės, kas UAB „J. Jonyno ecofirma“ rengtoje ataskaitos dalyje padaryta. Nedetalizuoti rūšių specifiniai ryšiai su teritorijos konkrečia gyvenamąja aplinka, veisimosi buveinėmis. Neatlikta teritorijoje po rekultivacijos susidarysiančio atskiro specifinio paukščių komplekso prognozė, kas pateikta UAB „J. Jonyno ecofirma“ atliktoje aptariamo darbo dalyje. Mūsų įmonės parengtoje ataskaitoje, dėmesys skirtas fundamentaliems pokyčiams, kurie įvyks būtent su specifinėmis aukštapelkės ornitokomplekso paukščių rūšimis, kai bus pradėta durpių gavyba – atlikta ir tokia prognozė. Esmė yra aukštapelkės ekosistema kaip visuma ir specifinis ją atitinkantis ekokompleksas. Tuo požiūriu mažiau svarbu, kad pelkės pakrastyje sutinkama pavienė saugoma ar nesaugoma rūšis, kuri gali perėti daug kur, kaip ir tas pats vištvanagis, kuris kartais peri netgi laukų giraitėse ir kitose įvairiose miškų buveinėse. Tai tikrai nėra tipinė aukštapelkės rūšis. Tipiškos aukštapelkei rūšys yra dirvinis sėjikas, tikutis, tetervinas, plėšrioji medšarkė, būtent šiais tipiniais kriterijais ir stengiasi sverti durpių kasimo poveikį Juodymo aukštapelkės ekosistemai ir ornitokompleksui, atskiroms jos grandims, jos rūšims. Vertinta kaip sutrūkinės ryšiai, kokios atsiras naujos rūšys. Tuo požiūriu UAB „J. Jonyno ecofirma“ atstovaujančių specialistų nepriimtas joks sprendimas, informaciją pateikta, situaciją išanalizuota, o sprendimai bus daromi atsakingos institucijos atsižvelgiant į įstatymus, kitus teisės aktus. Kasybos plotų ribos PAV ataskaitoje kiek pakeistos, tai detalizuota bus darbų planavimo stadijos metu. Bet neaišku ar apsauginių juostų išlaikymas labai pakeis situaciją SRIS sistemoje drugelių skraidymo vietos sužymėtos labai apytiksliai. Niekas nežino (arba neskelbia), kur jie sudeda kiaušinius. Realu, kad pradėjus kasti durpes jų veisimosi vietos gali būti sunaikintos. Tai yra bendra problema abiejų konkuruojančių įmonių specialistams, rengusiems abi PŪV PAV ataskaitas šiam objektui. Į tai giliau turėtų pažvelgti Aplinkos apsaugos agentūros specialistai.

11 pastaba. Turime konstatuoti, kad nei mūsų įmonės parengtoje Juodymo durpių telkinyje planuojamos ūkinės veiklos PAV Programoje, nei PŪV PAV Ataskaitoje nebuvo ir nėra nurodyta, kad kuras ir tepalai bus atvežami 20 ltr. kanistrais. Tačiau atsižvelgiant į Jūsų pastabas Ataskaita papildyta informacija apie numatomas naudoti ES įteisintas mobilias kuro kolonėles (Truckmaster ar EnergyTender, ar joms analogiškas).

12 pastaba. Naujoje PŪV PAV ataskaitos redakcijoje įvairios kompensacinės priemonės, kiek įmanoma, bus konkretizuotos, o tai kas jau buvo paminėta ankstesnėje ataskaitos redakcijoje bus išryškinta.

13 pastaba. PAV ataskaitoje terminas „durpės“ naudojamas tik daugiskaitos forma – kitaip panaudoto nerasta. PŪV PAV ataskaitoje tik „kanalo centras“ bus pervadintas į „griovio vidurį“. Kiti (kurie neįvardinti) terminai nekeistini, nes kas nori, šiuos terminus supranta bei supras.

Atsakymai į 2016-08-29 d. rašto Nr. 341 pasiūlymus ir pastabas:

UAB „GJ Magma“ pastaba priimta ir mūsų klaida pripažinta, 2016-08-30 d. Pandėlyje organizuotas susirinkimas buvo atšauktas, apie ką UAB „GJ Magma“ buvo informuota iš anksto, ir teisės aktų nustatyta tvarka buvo paskelbta nauja pakartotinio susirinkimo data: 2016-09-16 d.

Atsakymai į 2016-09-13 d. rašto Nr. 360 pasiūlymus ir pastabas:

1 pastaba. „Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo“ 22 straipsnis sako: „*Viešas susirinkimas turi vykti, o PAV ataskaita privalo būti eksponuojama savivaldybės (seniūnijos) administracinėse patalpose arba kitoje pasirinktoje su savivaldybe (seniūnija) suderintoje vietoje, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, visuomenei patogiu ne darbo metu (rekomenduojama ne darbo dienomis)*“. Ką reiškia žodis „rekomenduoti“ paaiškina „Lietuvių kalbos žodynas“ (XI tomas. Vyr. red.: K. Ulvydas. Mokslas, 1978. Vilnius. 411 psl.): „*rekomenduoti, -uoja, -avo ... 1. duoti rekomendaciją, teigiamai įvertinti , 2. siūlyti, patarti*“. Šiuo žodžiu nenusakomas privalomas nurodymas, todėl ir susirinkimų organizavimą reglamentuojantis teisės aktas to nereikalauja, jame tai nėra įteisinta. „Siūloma“ bet ne „privaloma“. Teiginys, kad susirinkimai organizuojami iš karto po darbo dienos pabaigos – netikslus bei tendencingas. Visų šauktų susirinkimų pradžia buvo numatyta ne mažiau nei vieną valandą po įprastos darbo dienos pabaigos. Todėl šis UAB „GJ Magma“ pasiūlymas vertintinas tik kaip priekabiavimas, jis buvo atmetas ir į jį neatsižvelgta.

2 pastaba. Turime sutikti, kad mūsų įmonės informaciniame pranešime ne visai teisingai ir tiksliai buvo pavartotas institucijos – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Panevėžio departamento (buv. Panevėžio visuomenės sveikatos centro) pavadinimas. Nuo 2016-04-01 Panevėžio visuomenės sveikatos centras restruktūrizacijos būdu (nepanaikinant įmonės, o tik ją pertvarkant), reorganizuotas į Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Panevėžio departamentą. Trumpai sakant kelios regioninės institucijos (įmonės) buvo apjungtos į vieną. Tačiau įmonė (derinimo subjektas) išliko tose pačiose patalpose, tuo pačiu adresu. Joje dirba tie patys specialistai. Institucijos funkcijos nepakito, pakito pavadinimas bei tiesioginis pavaldumas. Dirbantiems PŪV PAV srityje ir rašantiems atsiliepiamus PŪV PAV ataskaitoms esminio sunkumo dėl ne visai tiksliai įvardinto derinimo subjekto pavadinimo nekils, o ir kilus laiškai pasiektų adresatą. 2016-09-16 įvykusiame susirinkime buvo šis smulkus netikslumas buvo patikslintas, patikslinome jį ir ataskaitoje - pasiūlymai ir pastabos mūsų įmonės parengtai PŪV PAV pagal kompetenciją teikiami Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui. Kad „ši institucija nebeegzistuoja“ sutikti negalima, teiginys nėra teisingas, restruktūrizacijos būdu pakitęs institucijos pavaldumas bei pavadinimas, jos funkcijų vietos bei kompetencijos nepakeitė.

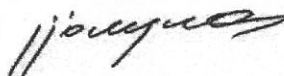
3 pastaba. Pasiūlymas yra atmetamas kaip nepagrįstas. „Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo“ 21 straipsnio 4 dalis nusako kam ir kokiais būdais iki viešo susirinkimo datos teikiami pasiūlymai – taip ir surašyta informaciniame pranešime. Po 2016-09-16 d. susirinkimo, PAV ataskaitos viešinimas atliktas pagal aukščiau paminėto aprašo 31 straipsnį – „*Suinteresuota visuomenė per 10 darbo dienų po viešo susirinkimo turi teisę pateikti PAV dokumentų rengėjui pasiūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo. PAV dokumentų rengėjas turi sudaryti susipažinimo su PAV ataskaita sąlygas, nurodytas 22 punkte*“. Aprašytos tvarkos laikytasi, vyksmas po susirinkimo

nusakytas 2016-09-16 d. Pandėlyje įvykusio susirinkimo pabaigoje (žiūr. susirinkimo protokola). Todėl ši UAB „GJ Magma“ pretenzija atmetama, kaip nepagrįsta.

Atsakymai į 2016-09-13 d. rašte Nr. 361 išdėstytas pasiūlymus ir pastabas:

PAV ataskaita parengta pagal Aplinkos apsaugos agentūros patvirtintą PŪV PAV programą. 2016-09-16 d. įvyko teisėtas mūsų įmonės paruoštos PŪV PAV ataskaitos viešinimo visuomenei susirinkimas, kuriame visi dalyvavusieji buvo informuoti apie tai kaip toliau gali teikti pasiūlymus PŪV PAV ataskaitos rengėjams bei kaip, kada ir kokia forma pasiūlymų pateikėjams bus atsakyta. Gavus visus pasiūlymus bei rangiant papildytą ataskaitos redakciją, kuri bus teikiama derinimo subjektams, atliktas pateiktų pasiūlymų įvertinimas, o pasiūlymus pateikusiems visuomenės atstovams atsakyta raštu, registruotu paštu. PAV ataskaitos turinys papildytas atsižvelgiant į visus gautus dalykiškus ir racionalius pasiūlymus. PAV ataskaitoje nuo pat pradžių pateikiami visų gautų pastabų ir pasiūlymų originalai. Specialistai atidžiai skaitantys PAV ataskaitą turėtų šitai pastebėti.

UAB „J. Jonyno ecofirma“ direktorius

Jonas Jonynas

J. Jonynas, tel. +370 686 31513, el. p. jonas.j@ecofirma.lt

Uždaroji akcinė bendrovė „J. Jonyno ecofirma“. Įmonės kodas: 221328810. PVM mokėtojo kodas: LT213288113.
Antakalnio g. 42-42, LT-10304 Vilnius, Lietuva. Tel.: 8-686-31513. Telefax: /370-5/-243 77 34. e. paštas: ecofirma@ecofirma.lt
A/s Nr.LT16 7044 0600 0102 5973, AB SEB bankas, b.k.: 70440.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

LGT prie LR AM 2006-04-12 d. išduoto leidimo užsiimti žemės gelmių (geologiniu) tyrimu Nr.80.

Uždaroji akcinė bendrovė
«GJ Magma»

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA
Gauta
2016-08-08 AB-7041

M. Račienel

2016-08-08

Originalas nebus siunčiamas
Vilnius, 2016-08-08 d. Nr. 316

D. P. Polarskaitė
2016-08-10

UAB „J.Jonyno ecofirma“
Kopija Aplinkos apsaugos agentūrai

**PASTABOS UAB „J.JONYNŲ ECOFIRMA“ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ATASKAITAI**

Nesigilindami į smulkmenas, teikiame svarbiausias pastabas dėl pateiktos viešam svarstymui PAV ataskaitos:

1. Pagal Lietuvos žemės gelmių įstatymą naudoti galima tiksliai detalie išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkinių išteklius. Todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros yra atliekamos tiksliai detalie išžvalgytų telkinių plotams. Durpių telkinių žvalgyba atliekama pagal Lietuvos Respublikos valstybinės geologijos tarnybos 1993-12-20 patvirtintas Durpių telkinių tyrimo ir išteklių klasifikavimo rekomendacijas. Susipažinus su UAB „J.Jonyno ecofirma“ pateikta PAV ataskaitoje medžiaga aptinkame minėtame dokumente nurodytų rodiklių neatitikimus detalie išžvalgytiems telkiniams:

Rodiklis	Reikalavimas	UAB "J.Jonyno ecofirma" žvalgybos faktiniai duomenys
Klodo zondavimo tankis	100 x 100 m	130 x 140 m
Durpių klodo sudėties tyrimų taškų tankis	1 taškas 25 ha	1 taškas 27 ha
Durpių klodo botaninės sudėties nustatymas	1 taškas 25 ha	Nei vieno taško
Pramoninio klodo ribos nustatymas	Tiesioginiu zondavimu	Išskirtos 3 sausmės be jokių faktinių ribų nustatymo

Pažymėtina, kad UAB „J.Jonyno Ecofirma“ Juodymo durpyno tyrimus atliko pagal nebegaliojančius standartus. Durpių susiskaidymo laipsnį tyrė remdamasi GOST 28245-1989, kai Lietuvoje šiems tyrimams yra taikomas standartas LST-1957:2006. Durpių peleningumą nustatė pagal standartą 13029-2003, nors Lietuvoje taikomas standartas LST EN 13039:2012.

Pagal standartą LST-1957:2006 durpių susiskaidymo laipsnis nustatomas cheminiais metodais (r), o taip pat natūralios drėgmės durpėse nustatomas humifikacijos laipsnis pagal von Post'ą (H). Tuo tarpu UAB „J.Jonyno ecofirma“ operuoja nebegaliojančiais Lietuvoje durpių susiskaidymo rodikliais nustatytais procentais optiniu vizualiniu metodu po mikroskopu. Tai nepalyginami duomenys. Pagal galiojančią standartą yra išskiriamos silpnai, vidutiniškai ir stipriai susiskaidžiusių durpių rūšys, o PAV ataskaitoje tėra išskirtos tiksliai mažaskaidės ir gerai

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

susiskaidžiusios durpės. Durpių botaninės sudėties tyrimai neatlikti, o neturint šių tyrimo rezultatų neįmanoma identifikuoti aukštapelkinės, tarpinės ar žemapelkinės sudėties durpių klodų.

Kaip žinia, Lietuvoje galiojantys standartai privalomi visiems ūkio subjektams ir valstybės institucijoms. Šiuo atveju atlikti tyrimai tokių reikalavimų neišlaiko. PAV ataskaitos pristatymo visuomenei metu, kaip seka iš protokolo, PAV ataskaitos rengėjai pripažino, kad durpių telkiniai turi būti žvalgomi pagal patvirtintas rekomendacijas, o Lietuvoje priimtų standartų laikymasis privalomas visoms valstybinėms institucijoms. Išlygą J.Jonynas suteikė ūkio subjektams, kurie neva gali tyrimus atlikti pagal tarpusavio susitarimus. Tačiau tuo atveju tokie tyrimai ir lieka užsakovo nuosavybė, kurių nevalia teikti kitiems ūkio subjektams ar valstybės valdymo institucijoms.

Išvardinti durpyno tyrimų neatitikimai teisės aktų reikalavimams ir Lietuvoje naudojamiems standartams liudija, kad UAB „J.Jonyno ecofirma“ nedisponuoja reikiamo patikimumo duomenimis apie planuojamą naudoti durpių klodą, o tuo pačiu nėra ir objekto kuriam būtų galima atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūras. PAV dokumentų rengėjai turėtų grįžti į durpyną ir užbaigti tyrimus pagal detaliai telkinio žvalgybai keliamus reikalavimus bei Lietuvoje galiojančius standartus. Šiuo metu teikti PAV ataskaitą poveikio aplinkai vertinimo subjektų nagrinėjimui nėra pagrindo.

2. PAV ataskaitoje minima, kad PŪV užsakovas neturi galimybės kasti durpių išteklių Rokiškio rajono savivaldybės teritorijoje ne miško žemėje. Tačiau mūsų žiniomis UAB „Legra“ turi Lietuvos geologijos tarnybos prie AM suteiktą leidimą Zalūbiškio durpių telkinio naudojimui daugiau nei 50 ha plote ir šį nepalankų faktą slepia. Zalūbiškio durpynas yra didžiąja dalimi pažeistas gavybos procesų plotas, todėl manytume pradžioje turėtų būti teikiamas prioritetas jo įsisavinimui, o ne stengiamasi bet kokiais būdais paimti kuo didesnius plotus dar neįsisavintuose telkiniuose. Pagal teisės aktus, UAB „Legra“ galės keisti miško paskirties žemę Juodymo telkinyje į naudingųjų iškasenų teritoriją, kai baigs eksploatuoti Zalūbiškio telkinio durpių išteklius.

3. Modeliuojama, kad durpyno sausinimo įtaka gruntinio vandens sluoksnyje užgęsta už 165 m. Tačiau kitoje PAV ataskaitos vietoje rašoma, kad poveikis Latvijos teritorijai, kuri lieka už 54 m juostos taip pat neįsivaizduojama. Rašoma, kad gavybos laukai bus apsupti sausinimo grioviais. Lentelėje Nr. 16 nurodoma, kad 3 m atstumu nuo šio griovio vandens slūgsojimo gylio bus 3,15 m. Pagal technologines durpynų projektavimo normas sausinamieji grioviai yra kasami 2,5 m gylio. Tai reiškia, kad jie bus sausi, nes modeliuojamas gruntinio vandens lygis ties sausinimo grioviu yra žemiau. Tuo tarpu pagal priešgaisrinės saugos taisykles, šie grioviai privalo būti užpildyti vandeniu. Šis faktas liudija apie netinkamai priimtas gruntinio vandens lygio kitimo moliavimo sąlygas, nesusietas su gaisrinės saugos reikalavimais.

Durpių klodo kasimo poveikis aplinkai iš esmės priklauso nuo gavybos laukus apjuosiančių griovių parametrų, pirmiausiai nuo jų įgilinimo. Tuo tarpu paties durpių klodo sausinimas karjero ribose neturi jokios įtakos aplinkiniams objektams, nes ji ribojama durpyną apjuosiančiais grioviais.

Uždaroji akcinė bendrovė <<GJ Magma>>

Ataskaitoje nurodyta, kad vandens lygis bus žeminamas 4,9 m (kaip galima suprasti pačiame karjere), tačiau nėra duomenų apie vandens padėtį apjuosiančiuose durpynų grioviuose. Tą būtina žinoti, kadangi tai vertintina, kaip būsimas vandens lygio pažeminimas ties karjero riba. Prie vandens lygio šiuose grioviuose rišami tolimesni poveikio vertinimai. Kartu lieka neaišku, ar giliau 4,9 m durpės jau nebebus kasamos? Juk jų storis durpynė siekia 6,5 m.

Kiekybiniam galimo poveikio įvertinimui panaudota formulė, kuri faktiškai tinka tik taškiniam šaltiniui. Norint bent apytikriai panaudoti šią formulę drenos atveju, būtina dreną traktuoti, kaip didelio spindulio šulinį, o šis spindulys sudarytų $\frac{1}{4}$ drenos ilgio (karjerą apjuosiančio griovio ilgis keli km). Tuo tarpu ataskaitoje drenos spindulys prilygintas 1 m. Teigiama, kad poveikis aplinkai bus stacionarus, tačiau tuo pat metu vertinimui naudojama nestacionarios filtracijos formulė. Be to, nurodoma, kad vertinimas atliktas ignoruojant infiltracinę mitybą, o tai labai iškreipia skaičiavimų rezultatus, nes žeminant vandens lygį didėja gruntinio sluoksnio infiltracinė mityba, kas ypač būdinga durpėms, pasižyminčioms geromis termoizoliacinėmis savybėmis. Krintant vandens lygiui ženkliai mažėja garavimas nuo gruntinio vandens paviršiaus, dėl ko didesnis įsifiltravusių kritulių kiekis lieka gruntiniame sluoksnyje, t.y. realiai gaunamas mitybos padidėjimas, kuris ir turi būti įskaičiuotas vertinime. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, pateiktas durpyno sausinimo poveikio vertinimas yra neteisingas, o kartu ir nepatikimas ir neduoda galimybės vertinti galimo poveikio masto.

Teigiama, kad karjero sausinimas neturės neigiamo poveikio aplinkos objektams. Gal tai ir nelabai nukrypstama nuo realybės, nes dėl durpių klogo filtracinių savybių, kaip rodo žinomi pavyzdžiai, daugiausiai labiau pasireiškia tik artimiausioje aplinkoje. Tačiau tenka konstatuoti tą faktą, kad pažeminus vandens lygį dėl spūdzio sumažėjimo išsivystęs tam tikras durpių sluoksnio susispaudimas, kuris pasireiškš žemės paviršiaus nusėdimu, kurio dydis priklausys nuo vandens lygio pažeminimo masto. Be to, nukritus vandens lygiui, bent jau artimiausioje aplinkoje keisis augmenijos pobūdis.

Skaičiavimus reikėtų koreguoti iš esmės pagal realias durpyno sausinimo sąlygas ir poveikio faktorius.

4. Pateiktose oro taršos skaičiavimų lentelėse nėra atspindėti oro taršos perskaičiavimo koeficientai, kurių dydžiai priklauso nuo mechanizmo tipo, amžiaus ir kt. Neaišku kokio senumo bus naudojami DT-75B vikšriniai traktoriai, ekskavatoriai ir kiti mechanizmai. Traktorius DT-75B atitinka tik žemiausius Euro taršos standartus. Šie faktoriai nėra vertinami. Juk dėl to kinta suvartojamo kuro kiekis ir atitinkamai išmetamų teršalų kiekis. Nuo šių taršos kiekių atliekamas iškreiptas oro taršos modeliavimas.

5. Žvelgiant į oro taršos modeliavimo pradinius duomenis yra nelabai aišku, kodėl taršos šaltinis priimamas 10 m aukštyje, o išėjimo angos matmenys 0,5 m (tai yra 50 cm). Juk traktorių išmetimo vamzdžiai būna paprastai 2,5 – 3 m aukštyje, o jų skersmuo ne daugiau 10 cm. Klaidingai įvesti modeliavimui duomenys iš karto iškreipia ir realias apskaičiuotas reikšmes, nes pakinta tūrio

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

srautas, išeinančių teršalų greitis pro angą. Patys modeliavimo rezultatai dėl tokių įvesčių jau savaime tampa nerealiūs.

6. Skaičiuojant kietųjų dalelių (KD) pažemio koncentraciją nuo išvežimo kelio neaišku nuo kokių kiekių buvo atliekami skaičiavimai. Transportui judant žvyrkeliu kyla dulksės. Pakylančių dalelių kiekiui nuo kelio su žvyruota danga apskaičiavimui yra taikomos specialios formulės. Jose yra naudojamos kelio pločio, transporto priemonių eisme kiekio ir kt. įvestys, nuo kurių priklauso pakylančių dulkių kiekis. Visiškai nekalbama apie kompensacines priemones dulketumui sumažinti.

7. Neaiškios oro taršos ir triukšmo modeliavimo įvestys. Kur, kokiame etape, kiek dirbs mechanizmų netoli vienas kito. Modeliuojant oro taršą rodomi maksimaliai trys šaltiniai. Tuo tarpu vertinant triukšmą iš viso nekalbama apie šaltinių kiekį, tik bendrai išvardinti triukšmo šaltiniai. Nebėra aiškūs suminis mechanizmų keliamas triukšmas. Sumodeliavus triukšmo sklaidą gaunami akivaizdžiai klaidingi rezultatai. Jau vien pažiūrėjus į pirmąjį triukšmo sklaidos žemėlapi matosi gautos nerealioms reikšmės. Pvz.: Ties planuojamos veiklos sklypo riba gavybos laukų įrengimo metu sklaidžiamas triukšmas atskirose vietose sudarys 31, 33, 37, 38 dB(A) reikšmės. Tai yra reikšmės artimos 35 dB(A) foninei ribai arba netgi žemesnės už fonines triukšmo reikšmes. Kaip tai gali būti, jeigu apjuosiančiuosius griovius ties planuojama riba kasantys ekskavatoriai sklaidžia 97 dB(A), o sumodeliuotos nerealiai žemos reikšmės (kai kur netgi mažesnės už gamtinį foną). Tai visiškai neteisingi modeliavimo metu gauti duomenys. Kadangi nėra platesnio aprašymo kur kiek kokioje vietoje dirbs mechanizmų triukšmo vertinime, sunku įvertinti ir kitų žemėlapių patikimumą. Tačiau faktas jau iš pirmo žvilgsnio matomas, kad yra blogas modeliavimo scenarijus arba pradinės įvestys.

8. Pateikti du gavybos laukų įrengimo variantai. Tačiau nei viename iš jų nėra numatytas priešgaisrinių juostų įrengimas. Kai kurie sprendiniai (durpių šūsnų supylimo vietos) iš vis prieštarauja durpynų priešgaisrinės saugos taisyklėms.

9. Aprašant pelkės augaliją atsainiai vertinamos Europos Bendrijos svarbios buveinės, kurių aprašymai yra daugiau standartizuoti, o kiekviena buveinė turi aiškius išskyrimo kriterijus pagal joms būdingas rūšis ir pan. Paskutiniaisiais metais buvo atliktas didelės apimties darbas inventorizuojant visoje Lietuvoje esančias Europinės svarbos buveines, tačiau vertinant augaliją pateiktoje PAV ataskaitoje apie tai net neužsiminta. Neaišku koks buvo botaninių tyrimų tikslas - inventorizuoti visas augalų rūšis, suskaičiuoti jų kiekį ir pan. Jeigu taip, šiam tikslui reikalingi išsamūs tyrimai su tam pritaikytomis metodikomis apie kurias čia visiškai nutilima. Latvijos pusės ekspertas atliko išsamų buveinių aprašymą Latvijos teritorijos dalyje (Kebelių pelkėje), o Lietuvos pusėje toks buveinių aprašymas nebuvo atliktas. O tai yra svarbiausias augalijos vertinimo aspektas.

10. Paukščių populiacijos tyrimai buvo atlikti atmetinai. Nenustatyta, kad juodojo gandro (įtraukto į apskaitą) lizdą yra užėmęs kitas saugomas paukštis - vištvanagis, kuris perėjo drebulėje sukrautame lizde. Iš esmės tyrimai ir turėtų prasidėti įvertinant per eilę metų sukauptą informaciją, ją patikrinant natūroje. Čia nieko panašaus nebuvo padaryta. Neaišku ar bus išlaikytos ir šio lizdo apsaugos zonos, nes durpių gavybos lauko pakraštyje palei apjuosiantį durpyną griovį yra numatytos durpių sandėliavimo vietos. Tokiu atveju, laikantis priešgaisrinės saugos reikalavimų, išorinėje juostoje, už griovio turės būti kertamas miškas plynais

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

kirtimais durpyno priešgaisrinei juostai suformuoti, pažeidžiant 200 m zoną aplink vištvanagio lizdavietę, kurioje draudžiami kirtimai. Tai liečia ne vien vištvanagio lizdavietę, nes planuojamuose gavybos laukuose įrengiant priešgaisrines juostas turėtų būti kertami medžiai ties kertine miško buveine bei saugomų drugių radaviečių kryptimi. Tokie PAV ataskaitos sprendiniai supriešina gaisrinės saugos ir aplinkosauginius reikalavimus. Todėl jie tampa neįgyvendinamai. PAV rengėjai nepatiksline juodojo gandro lizdavietės pokyčių, todėl sekančio vasaros sezono metu turėtų atlikti naujus ornitologinius tyrimus, kad įsitikintų ar juodasis gandras nebegyvena buvusiam lizde ir tik tada atsakingai planuotų durpių gavybą aplinkosauginiu aspektu.

11. PAV ataskaitoje kalbama, kad kuras ar tepalai į gavybos vietą bus atvežami pagal poreikį 20 ltr. talpomis. PAV ataskaitoje rašoma, kad mechanizmai sunaudoja 10 – 16 ltr. kuro darbo valandai. Skaičiuojant kuro sunaudojimą išgaunant durpes gabaliniu būdu rodoma, kad karjere dirbs 13 mechanizmų. Tai kiek tada reikės vežioti talpų po 20 ltr. sezono metu? Tai nerealus būdas.

12. Susidaro įspūdis, kad PAV ataskaitoje kalbama vien tik apie veiklos vykdymą, abstrakčiai minint veiklos kompensacines priemones, jų visiškai neišskiriant ir nepabrėžiant. Ar durpių gavyba bus vykdoma kaip išeis taip išeis, neatsižvelgiant į supančius aplinkos faktorius ir galimus neigiamos veiklos sumažinimo būdus? Vos vienoje didelės PAV ataskaitos vietoje galima rasti keletą gamtosauginių priemonių ir tos pačios dalinai susietos su sveikatos apsauga.

13. Būtų gerai, kad PAV ataskaitos rengėjai atskaitos įvade pateiktų savo individualiai vartojamų sąvokų apibrėžimus. Tekste dažnai vartojamos tokios sąvokos kaip „kanalas“, „kanalizuotas upelis“, „kanalo centras“ turi visai kitas reikšmes, nei pavartotos PAV ataskaitoje, arba posakio reikšmė nesuprantama. Reikėtų suprasti ir tai, kad „durpės“ lietuvių kalboje yra daugiskaitinis daiktavardis. PAV ataskaitos tekste jis kartais pavartotas vienskaitos forma.

Apibendrinant kas pasakyta, ši PAV ataskaita, nepašalinus aukščiau išvardintus esminius trūkumus, negali būti toliau teikiama svarstymui.

UAB „GJ Magma“ steigėjas, g.m.d.

Girutis Juozapavičius

UAB „GJ Magma“ ekologas

Edvardas Grencius

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

AS-5751
Reg. 2016-11-08
El.p.
susipažinti

Originalas nebus siunčiamas
Vilnius, 2016-11-08 d. Nr. 436

UAB „J.Jonyno ecofirma“

Kopijos:

Aplinkos apsaugos agentūrai

Lietuvos geologijos tarnybai

Panevėžio apskrities priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai

**PASTABOS UAB „J.JONYNŲ ECOFIRMA“ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ATASKAITAI**

UAB „GJ Magma“ 2016-08-08 d. raštu Nr. 316 pateikė pastabas PAV dokumentų rengėjui UAB „J.Jonyno ecofirma“ dėl Rokiškio rajono savivaldybės Juodymo durpių telkinio naudojimo poveikio aplinkai vertinimo atskaitos. Gavę 2016-11-21 d. raštu Nr. 16-10-02/4 PAV atskaitos rengėjo mūsų pareiktų pastabų įvertinimą ir susipažinę su UAB „J.Jonyno ecofirma“ svetainėje pateiktu galutiniu PAV atskaitos variantu, kuris, matomai jau pateiktas vertinimui ir PAV subjektams, priversti dar kartą konstatuoti, kad PAV dokumentų rengėjas ignoravo kai kurias motyvuotas, t.y. teisės aktais arba faktinėmis aplinkybėmis pagrįstas pastabas.

1. PAV ataskaitoje ir toliau planuojamo naudoti durpių klodo kokybė pateikta ir analizuojama pagal Lietuvoje nebegaliojantį standartą. Pagal standartą LST-1957:2006 durpių susiskaidymo laipsnis (r) nustatomas cheminiais metodais, o taip pat natūralios drėgmės durpėse nustatomas humifikacijos laipsnis pagal von Post'ą (H). Tuo tarpu UAB „J.Jonyno ecofirma“ operuoja nebegaliojančiais Lietuvoje durpių susiskaidymo rodikliais, nustatytais procentais optiniu vizualiniu metodu po mikroskopu pagal Sovietų sąjungoje kažkada naudotą GOST 28245-1989. Tai nepalyginami duomenys. Pagal galiojantį standartą yra išskiriamos silpnai, vidutiniškai ir stipriai susiskaidžiusių durpių rūšys, o PAV ataskaitoje tėra išskirtos tiktai mažaskaidės ir gerai susiskaidžiusios durpės. Kaip žinia, Lietuvoje galiojantys standartai privalomi visiems rinkos dalyviams ir valstybės institucijoms. Todėl negali būti laikoma, kad durpių kokybė PAV ataskaitoje aprašoma tinkamai. Durpių botaninės sudėties tyrimai neatlikti, o neturint šių tyrimo rezultatų neįmanoma identifikuoti aukštapelkinės, tarpinės ar žemapelkinės sudėties durpių klodų.

2. Autoriai ir toliau durpyno sausinimo įtakos spinduliui apskaičiuoti naudoja formulę, kuri faktiškai tinka tik taškiniam šaltiniui. Norint bent apytikriai panaudoti šią formulę drenos (išorinis sausinamasis griovys tai drema, o ne taškas) atveju, būtina dreną traktuoti, kaip didelio spindulio šulinį, o šis spindulys sudarytų $\frac{1}{4}$ drenos ilgio (karjerą apjuosiančio griovio ilgis keli km). Tuo tarpu ataskaitoje drenos spindulys prilygintas 1 m. Be to, nurodoma, kad vertinimas atliktas ignoruojant infiltracinę mitybą, o tai labai iškreipia skaičiavimų rezultatus, nes žeminant vandens lygį didėja gruntinio sluoksnio infiltracinė mityba, kas ypač būdinga durpėms, pasižyminčioms geromis termoizoliacinėmis savybėmis. Krintant vandens lygiui ženkliai mažėja garavimas nuo gruntinio

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

vandens paviršiaus, dėl ko didesnis įsifiltravusių kritulių kiekis lieka gruntiniame sluoksnyje, t.y. realiai gaunamas mitybos padidėjimas, kuris ir turi būti įskaičiuotas vertinime. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, pateiktas durpyno sausinimo poveikio vertinimas yra neteisingas, o kartu ir nepatikimas ir neduoda galimybės vertinti galimo poveikio masto.

3. Paanalizavus infrastruktūros objektų išdėstymo planą (14 priedas), akivaizdu, kad ignoruota viena iš svarbiausių durpynų priešgaisrinės saugos reikalavimų – „Durpyno teritorijoje durpes galima krauti ne arčiau kaip 30 m nuo priešgaisrinio ruožo.“ Tuo tarpu didžioji dauguma durpių šūsnių planuojama supilti palei išorinį apjuosiantį durpių gavybos laukus griovį, būtent pačiame priešgaisriniame ruože.

4. Autoriai teigia, kad „Drenažinis vanduo bus nuvedamas vakarų kryptimi nuo gavybos laukų jau egzistuojančia sausinimo sistema (9 priedas), kuria drenažinis vanduo savitaka nukreipiamas Neretos upę.“ (28 psl). „Kanalų ir kanaluoto upelio dugno nuolydis vakarų pietvakarių kryptimi už numatomo naudoti ploto ribos pakankamas (9 priedas; 21 paveikslas).“ (42 psl.). Nuvedamųjų griovių bendras nuolydis nuo planuojamos gamybinės aikštelės, ties kuria numatoma prijungti durpyną sausinančius griovius į esantį, iki sankirtos su Neretos upeliu yra pakankamas. Šioje dalyje nuvedamojo griovio dugnas nusileidžia nuo 88,3 iki 82,0 m NN. Bendras šių griovių ilgis apie 4 km. Tuo būdu drenažinių griovių nuolydis 1,5 m/km. Šios drenažo dalies autoriai neketina gilinti, todėl nuvedamo iš durpyno drenažinio vandens priėmėjo dugno altitudė liks 88,3 m NN. Autoriai neteisingai nurodo, kad žemiausiai pramoninis durpių klotas nusileidžia iki 86,12 m NN (14 psl.). Grėžiniuose Nr. 74-15, 85-15, 123-15 jis fiksuotas 85,4- 85,8 m NN.

Išanalizavus infrastruktūros objektų išdėstymo planą (14 priedas), kuriame parodytas sausinamųjų griovių tinklas, randame, kad pasirinktas durpyno sausinimo būdas gravitaciniu būdu, t.y. savaiminiu vandens nutekėjimu gali būti įgyvendintas labai ribotai, o kai kurioms suplanuotų gavybos laukų vietoms ir iš vis neįmanomas. Pateiksime įrodymus:

Durpyno sausinamųjų griovių nuolydis tinkamam vandens drenažui užtikrinti projektuojamas 0,6 m/km (kaip teigia autoriai už durpyno ribų vandens srovės greitis grioviuose menkas, nors nuolydis 1,5 m/km). Sausinamojo griovio ilgis iki numatyto „C“ gavybos lauko pietrytinės dalies 2,5 km. Iškasus griovį nuo jo susijungimo vietos su esančiu grioviu-priėmėju ties gamybine aikšte, sausinamojo griovio dugnas šioje vietoje pakiltų iki 89,8 m NN. Kaip teigia autoriai, priešgaisrinės saugos reikalavimams užtikrinti šiame griovyje vandens gylis turi būti 0,6 m. Tai reiškia, kad vandens lygis pasieks 90,4 m NN. Į surenkamąjį griovį turi būti suvesti bareliniai grioveliai. Jų dugnas pagal projektavimo normas turi būti 0,7 m aukščiau nei surenkamojo griovio dugnas, t.y. bus ties 90,5 m NN, arba vos 10 cm aukščiau nei vandens lygis surenkamajame griovyje. Minimalus barelinio griovelio gylis durpių gavybos pabaigoje turi būti bent 0,3 m. Kitaip durpyno paviršiaus jis jau nebesausins. Be to, esant gavybos laukui 500 m pločio, barelinio griovelio dugnas iki jo vidurio turi pakilti dar 0,15 m. Skaičiavimai rodo, kad žemiausias lygis iki kurio bus galima kasti durpes rytinėje gavybos lauko, pažymėto „C“ ženklu, dalyje bus 90,95 m NN. Topografinis durpyno planas

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

liudija, kad šioje vietoje dabartinis pelkės paviršius vakarinėje „C“ laukelio pusėje yra apie 89,4-90,5 (vyrauja plotai apie 89,6) m NN, o rytinėje pusėje pelkės paviršius yra apie 89,7-91.1 (vyrauja plotai apie 90,6). Tai reiškia, kad pietrytinės durpyno dalies paviršius jau dabar yra žemiau galimo nusausinti lygio. Jeigu pietinėje „C“ laukelio pusėje bus iškastas 2,5 m gylio vandens surinkimo griovys, tai jo dugnas turėtų nusileisti iki 86,9-87,6 m NN, o šiaurinėje to paties laukelio pusėje, griovio, kuris skirs „B“ ir „C“ laukelius, dugnas turėtų nusileisti iki 86,8-88,9 m NN. Šios griovių dugno altitudės yra žemiau arba vos tik 0,6 m aukščiau nei už 2-2,5 km vandens priėmėjo griovio dugnas, todėl vandens nutekėjimas vakarų kryptimi neįmanomas. Skaičiavimai liudija, kad šios durpyno dalies pagal pasirinktą jo drenažo variantą nusausinti neįmanoma ir durpių čia kasti nepasiseks.

Šiaurės rytinė planuojamo naudoti durpyno dalis yra pakilusi auščiau, o ir atstumas iki vandens priėmėjo yra mažesnis. Sausinamojo griovio ilgis čia būtų apie 1,9 km. Atlikus analogiškus skaičiavimus, gauname, kad nusausinti durpių klodą gavybos laukelio, pažymėto „A“ raide, rytinėje dalyje bus galima iki 91,55 m altitudės. Durpyno paviršius šioje telkinio dalyje kinta tarp 91,8 ir 94,2 m NN. Tai reiškia, kad šioje telkinio dalyje pagal pasirinktą sausinimo variantą bus galima iškasti tik 0,25-0,85 m durpių sluoksnį. Tuo tarpu pramoninis durpių klogo storis čia viršija 6 m. Tai reiškia, kad pelkė bus sugadinta, o vertingi žemės gelmių ištekliai liks nepanaudoti.

PAV ataskaitoje parinktas durpyno įsisavinimo būdas nesudaro galimybių iškasti netgi didesnės dalies ten esančių vertingų žemės gelmių išteklių, todėl yra nepriimtinas. Jeigu negalima iškasti visų vertingų žemės išteklių, tai visi kiti PAV ataskaitos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo aspektai praranda bet kokią prasmę.

UAB „GJ Magma“ steigėjas, g.m.d.

Gintis Juozapavičius

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

AB-10690
Gauta el. paštu
2016-12-20
susipažinti

Originalas nebus siunčiamas
Vilnius, 2016-12-20 d. Nr. 488
Į 2016-12-12 Nr. 16-12-03

UAB „J.Jonyno ecofirma“

Kopija:

Aplinkos apsaugos agentūrai

**PASTABOS DĖL UAB „J.JONYNŲ ECOFIRMA“ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
JUODYMO DURPIŲ TELKINIO NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ATASKAITOS**

Gavus UAB „J.Jonyno ecofirma“ vyr. geologo-proj. vadovo Valdo Stankevičiaus paviršutiniškus atsakymus į motyvuotas, t.y. teisės aktais arba faktinėmis aplinkybėmis pagrįstas pastabas, turime konstatuoti, kad V.Stankevičius arba nesupranta pastabų esmės arba bando išsisukti aiškindamas neesminius momentus. Todėl priversti dar kartą priminti pastabų esmę:

1. Niekas neabejoja, kad geologinė žvalgyba ir PAV yra du skirtingi procesai. Mūsų pastaba buvo ne dėl geologinės žvalgybos ataskaitos, o dėl duomenų, kurie pateikti PAV ataskaitoje. Nevalia operuoti Lietuvoje negaliojančių standartų dimensijomis. Juk atstumų Lietuvoje niekas nematuoja „myliomis“, svorio matas taip pat ne „svaras“ ar „pūdas“. Todėl ir PAV ataskaitoje turi būti pateikti duomenys apie durpių kokybę pagal standartą LST-1957:2006, o ne pagal Sovietų sąjungoje kažkada naudotą GOST 28245-1989. Tas pats dėl kitų rodiklių. Čia yra pastabos esmė. Lietuvoje galiojantys standartai privalomi visiems rinkos dalyviams ir valstybės institucijoms, netgi rengiant PAV ataskaitą.

2. Pagal atsakymą į antrą pastabą taip ir liko neaišku, kodėl naudota formulė, kuri faktiškai tinka tik taškiniam šaltiniui, o ne didelio skersmens šuliniui (drenai).

3. Pašalinus durpių šūsnis iš priešgaisrinės juostos lieka neaišku kaip ir kur bus jos supilamos. Jų dydžius ir supylimo vietas taip pat reglamentuoja durpynų projektavimo norminiai aktai. Sumažinus šūsnų supylimo vietų skaičių didėja likusių šūsnų matmenys ir lieka neaišku ar jie neviršys leistinus dydžius. Atsiradus tokiems technologijos esminiams pokyčiams, visuomenė turėtų būti supažindinama teisės akto nustatyta tvarka su šiais pokyčiais. Tokios galimybės PAV rengėjai nesuteikė.

4. PAV ataskaitos autoriai priima ir kitą esminį sprendinių pakeitimą – aiškina, kad bus vykdoma sausinimo griovių pertvarka už planuojamos naudoti durpyno teritorijos tada kai tai bus reikalinga. Tačiau lieka neaišku ar bus keičiami viso 4 km ilgio vandens nuvedimo griovių parametrai ar tiksliai tam tikrame ruože. Kaip jie bus gilinami, o tuo pačiu platinami. Bet kuriuo atveju šiems darbams atlikti teks paimti dalį žemės naudmenų ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje. O tai nuostoliai kiekvienam žemės savininkui, kurio žemėje teks gilinti melioracijos griovius. Nesant skaičiavimų, nėra aišku kokio masto tie darbai. Ar jie iš vis įmanomi? Kaip

Uždaroji akcinė bendrovė
<<GJ Magma>>

galima planuoti tokią sausinimo sistemos pertvarką, jeigu apie ją neinformuojama visuomenė, Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Latvijos Vyriausybė. Juk teks gilinti ir platinti 1,5 km ilgio griovį, kurio ašimi eina valstybių siena. Griovio išgilinti tikrai Lietuvos pusėje neįmanoma. Jeigu durpyno sausinimo nuvedamasis griovys būtų pertvarkomas tikrai iki jo susikirtimo su siena, tai tada „C“ laukelyje liktų nusausinamas 3,6 m storio durpių klodas (praktiškai visas). Į melioracijos griovius yra nuvestas iš žemės ūkio laukų uždaras drenažas. Gilinant šiuos griovius turės būti pertvarkoma ir laukų melioracijos sistema. Tokiam procesui pagal PAV įstatymo 2 priedo 1.6 ir 14 punktus taip pat atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Neatlikus pagrįstų realiais skaičiavimais durpyno nusausinimo galimybių ir jo pasekmių aplinkai už durpyno ribų pertvarkant drenažo sistemas vertinimo bei šių sprendinių nepristačius visuomenei, tolimesnis Juodymo durpių telkinio PAV ataskaitos derinimas ir sprendinių vertinimas neįmanomas. Su tokiais sprendiniais pirmiausiai turi būti supažindinta visuomenė, Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Latvijos Vyriausybė ir tikrai po to teikiama ataskaita PAV subjektų vertinimui.

Apibendrinant galima teigti, kad UAB „J.Jonyno ecofirma“ parengtoje PAV ataskaitoje nėra įrodyta durpių klodo nusausinimo gravitaciniu būtu galimybė, nėra pagrįstas skaičiavimais viso durpių klodo nusausinimo variantas, o telkinio įsisavinimas pagal parinktą ir visuomenei pristatytą būdą yra neįmanomas. Netgi 2016-12-12 rašte Nr. 16-12-03 pateiktuose paaiškinimuose konkrečių duomenų apie durpių klodo nusausinimo galimybes neaptinkame. Dar kartą primename, kad neįrodžius galimybės iškasti visų vertingų žemės išteklių, visi kiti PAV ataskaitos poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimo aspektai praranda bet kokią prasmę.

UAB „GJ Magma“ steigėjas, g.m.d.

Ginutis Juozapavičius